

HPP ASIANAJOTOIMISTO

VAASAN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia	Valitus ympäristöluvan muuttamista koskevasta päätöksestä
Valituksenalainen päätös	Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 19.5.2022 Nro 143/2022, Dnro ESAVI/33357/2021
Valituksenalaisen päätöksen tiedoksisaanti	Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella 19.5.2022. Valituskirjelmä on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa tiedoksisaannista eli 27.6.2022 ottaen huomioon, että päätös katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä kuulutuksesta.
Valittaja	Fortum Waste Solutions Oy, kotipaikka Espoo, y-tunnus 0350017-4, jäljempänä myös ”Fortum” tai ”valittaja”

Asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Kari Marttinen
HPP Asianajotoimisto Oy
Bulevardi 1 A, 00100 Helsinki
Puhelin (09) 474 21
Sähköposti: kari.marttinen@hpp.fi

HPP ASIANAJOTOIMISTO

VAATIMUKSET

Fortum Waste Solutions Oy pyytää kunnioittavasti, että Vaasan hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen lupamääräystä 58 siten, että alla oleva kappale lisätään lupamääräyksen toisen kappaleen taulukon jälkeen:

Jätevedenpuhdistamolle säiliöautolla toimitettavan jäteveden osalta kadmiumin (Cd) kokonaispitoisuuden raja-arvo ei saa kuitenkaan ylittää 0,05 mg/l. Tätä raja-arvoa sovelletaan siihen saakka, kunnes laitoksen viemäryöt saadaan valmiiksi ja viemäri otetaan käyttöön, tai enintään 30.9.2024 saakka. Tämän jälkeen kadmiumin (Cd) kokonaispitoisuuden osalta noudatetaan edellä tässä lupamääräyksessä olevassa taulukossa mainittua raja-arvoa.

PERUSTELUT

1 Asian tausta

Asia koskee Porissa sijaitsevaa materiaalikeskusta, jonka nykyiset loppusijoitusalueet sijaitsevat kiinteistöillä 609-412-1-286 ja käsittelykentät kiinteistöllä 609-401-5-118 ja mahdolliset laajennusalueet kiinteistöillä 609-412-2-471 ja 609-401-1-529. Kiinteistöt 609-412-1-286 ja 609-401-1-529 omistaa Fortum Waste Solutions Oy ja kiinteistöt 609-401-5-118 sekä 609-412-2-471 Porin kaupunki.

Materiaalikeskuksen toiminnalla on Etelä-Suomen aluehallintoviraston (jäljempänä ”AVP”) 16.11.2018 myöntämä ympäristölupa (Nro 235/2018/1, Dnro ESAVI/7283/2017), jota on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden 15.9.2020 antamalla päätöksellä (Nro 20/0124/3, Dnro 01550/18/5107, 0156118/5107, 0157518/5107).

Fortum Waste Solutions Oy:n materiaalikeskuksessa voidaan voimassa olevan ympäristöluvan mukaan vastaanottaa, välivarastoida, käsitellä ja hyödyntää sekä loppusijoittaa voimassa olevan ympäristöluvanluvan mukaisia jätteitä enintään 395 000 tonnia vuodessa. Vastaanotettavat jätteet koostuvat mm. tuhkista ja kuonista, teollisuuden jätteistä ja sivutuotteista, pilaantuneista maa-aineksista, rakennus- ja purkujätteistä, esilajitelluista puu-, paperi-, pahvi- ja muovijätteistä, ylijäämämaista ja renkaista. Materiaalikeskuksen toiminnot jakaantuvat kahdelle alueelle; käsittelyalueelle sekä kaatopaikka-alueelle. Käsittelyalueen toiminnot koostuvat pääosin vastaanotettavien jätteiden punnituksesta, esikäsitteystä (mm. seulonta, kuivaus, murskaus) ja välivarastoinnista. Vaarallisen jätteen kaatopaikaksi luokiteltu kaatopaikka-alue sijaitsee noin 800 metrin etäisyydellä käsittelyalueesta. Kaatopaikalla on myös vaarallisesta jätteestä välirakenteella erotettuja tavanomaisen jätteen kaatopaikkalohkoja. Ympäristöluvan mukaan kaatopaikan enimmäistäyttötilavuus

HPP ASIANAJOTOIMISTO

on yhteensä enintään 3 219 000 m³ ja enimmäistäyttökorkeus pintarakenteet mukaan lukien +38,4 m (N2000).

Hakemus ympäristöluvan muuttamiseksi on tehty ympäristönsuojelulain (527/2014) 89 §:n 1 momentin sekä 80 §:n perusteella. Ympäristöluvan muutoshakemus on koskenut mm. seuraavia toimintaa koskevia muutoksia:

- Vaarallisten jätteiden pienerien vastaanotto ja välivarastointi
- Kierrätyskelpoisten jätteiden käsittely paalaamalla
- Vastaanotettavien jätteiden taulukon tarkentaminen
- Jätteenpolton tuhkien käsittelysakan loppusijoituksen molybdeeniraja-arvon kolminkertaistaminen
- PVC-muovijätteen loppusijoittaminen kaatopaikalle 5 vuoden määräajaksi määrän ollessa enintään yhteensä 1 600 t/a

Fortum on hakenut myös vesienkäsittelyn ja vesienjohtamisen muuttamista. Luvan muuttamisen myötä Porin materiaalikeskuksen jätevesiä ei johdeta enää paikallisen käsittelyn jälkeen maastoon, vaan ne johdetaan Porin Veden jätevedenpuhdistamon alueelle siirtoviemärillä tai säiliöautolla.

AVI on muuttanut ympäristölupaa hakemuksen johdosta 19.5.2022 annetulla päätöksellä, johon Fortum nyt hakee muutosta.

2 Valituksenalainen lupamääräys

2.1 Valituksenalaisen lupamääräyksen sisältö

Valituksenalaisen päätöksen lupamääräys 58 koskee jätevesien käsittelyä ja johtamista, ja sen muutettu sisältö on seuraava:

Materiaalikeskuksen alueella muodostuvat jätevedet tulee tarvittaessa käsitellä laitoksen omalla vesienkäsittelylaitoksella ennen jätevesien johtamista vesihuoltolaitoksen viemäriin tai toimittamista jätevedenpuhdistamolle käsiteltäviksi. Laitokselta ei saa johtaa jätevesiä ja/tai likaantuneita hulevesiä ojaan tai maastoon.

Viemäriin johdettavien ja/tai jätevedenpuhdistamolle toimitettavien jätevesien kokonaispitoisuudet eivät saa ylittää seuraavia raja-arvoja.

Muuttuja	Pitoisuusraja-arvo (mg/l)
Kokonaishiilivedyt (C10-C40)	100
Arseeni (As)	0,1
Kadmium (Cd)	0,01

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Kromi (Cr)	0,5
Kupari (Cu)	0,5
Lyijy (Pb)	0,5
Nikkeli (Ni)	0,5
Elohopea (Hg)	0,01
Sinkki (Zn)	2

Raja-arvoja katsotaan noudatetun, jos kalenterivuoden aikana tarkkailusuunnitelman mukaisista kuukausittaisista vuorokauden mittaisista kokoomänäytteistä vähintään 80 prosenttia alittaa raja-arvon, eikä yhdenkään yksittäisen näytteen pitoisuus ylitä raja-arvoa 100 prosentilla. Vesinäytteistä alle viisi kertaa vuodessa tutkittavien aineiden osalta pitoisuusraja-arvot on saavutettava näytteenottokerroittain. Mittaustulosta tulee verrata asetettuun raja-arvoon vähentämättä siitä mittausepävarmuutta.

Jätevesistä ei saa aiheutua viemäriverkoston siirtokapasiteetin ylittymistä, haittaa viemäriverkostolle tai jätevedenpuhdistamon toiminnalle tai puhdistamolla syntyvälle lietteen hyötykäytölle. Vesihuoltolaitoksen jätevedenpuhdistamolle johdettava ja/tai toimitettava vesi ei saa sisältää valtioneuvoston vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista antaman asetuksen (1022/2006) liitteen 1 kohdassa A tarkoitettuja vaarallisia aineita vesihuoltolaitoksen toiminnalle haittaa aiheuttavina määrinä. Lisäksi jäteveden haitallisten aineiden pitoisuuksien on oltava niin alhaisia, ettei toiminnasta aiheudu asetuksen liitteen 1 kohdissa C2 ja D säädettyjen ympäristölaatu normien ylityksiä jäteveden puhdistamon purkuvesistössä.

Laitoksen teollisuusjätevesisopimus tulee pitää ajan tasalla ja toimittaa mahdollisten muutosten jälkeen viipymättä tiedoksi valvontaviranomaisille.

2.2 Valituksenalaisen lupamääräyksen perustelut pääpiirteissään

Määräys on muutettu vastaamaan uutta vesienjohtamisjärjestelmää, jossa jätevedet johdetaan viemäriin ja edelleen Porin Luotsinmäen keskuspuhdistamoon käsiteltäviksi. Valtioneuvoston asetuksen ympäristönsuojelusta 42 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset päästöraja-arvot ja muut päästömääräykset vesihuoltolaitoksen viemäriin johdettaville teollisuusjätevesille ja muille vesille, jos ne sisältävät asetuksen liitteessä 1 tarkoitettuja aineita, sen varmistamiseksi, että jätevedet esikäsitellään asianmukaisesti ja päästöjä tarkkaillaan.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Viemäriin johdettaville jätevesille on asetettu hakemuksen mukaisesti raja-arvot veden sisältämille metalleille ja kokonaisöljyhiilivedyille. Viemäriin johdettavien jätevesien päästöraja-arvojen määrittämisessä on sovellettu BAT-päätelmän 20. taulukon 6.2 alaviitettä (2), jonka osalta tarkemmat perustelut on esitetty otsikon ”Päätelmien soveltaminen ympäristölupaharkinnassa” alla. Päästöraja-arvot vastaavat teollisuusjätevesisopimuksessa jätevedelle asetettuja vaatimuksia. Jätevesien pitoisuusraja-arvot metallien ja kokonaisöljyhiilivedyn osalta on määrätty sen varmistamiseksi, ettei jätevesistä aiheudu haittaa viemäriverkostolle, jäteveden puhdistamolle ja puhdistusprosessin toiminnalle, purkuvesistölle tai puhdistamolietteen laadulle.

Lupamääräys perustuu osittain myös valtioneuvoston asetukseen vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006). Lähtökohtana asetuksen liitteen 1 kohdassa A tarkoitetuille vaarallisille aineille asetuksen 4 §:n mukaisesti on niiden päästökielto vesihuoltolaitoksen viemäriin ja pintavedeen. Kielto ei kuitenkaan koske päästöä, jonka toiminnanharjoittaja voi osoittaa sisältävän niin vähäisen määrän vesiympäristölle vaarallista ainetta, ettei sen päästämisestä voi aiheutua haittaa vesihuoltolaitoksen toiminnalle eikä pintaveden pilaantumisen vaaraa. Jos johdettavassa vedessä havaitaan liitteen 1 kohdassa A tarkoitettuja vaarallisia aineita, toiminnanharjoittajan tulee asetuksen mukaan osoittaa, ettei niiden päästämisestä voi aiheutua haittaa vesihuoltolaitoksen toiminnalle. Kyseisessä asetuksessa on määrätty liitteen 1 kohdassa C2 ja D lueteltujen haitallisten aineiden osalta, etteivät niiden pitoisuudet vedessä tai eliöstössä saa ylittää mainituissa kohdissa säädettyjä ympäristölaatuunormeja. Asetuksen vaatimus koskee varsinaisesti vesihuoltolaitokselta poistuvaa, käsiteltyä jätevettä. Aluehallintovirasto katsoo, että kyseisten aineiden johtaminen vesihuoltolaitoksen viemäriin pitoisuuksina, jotka voisivat aiheuttaa ympäristölaatuunormien ylityksiä, tulee selvyiden vuoksi kieltää ympäristöluvassa.

3 Valitusperusteet

3.1 Ympäristön pilaantumisen vaaraa ei synny vaatimuksen mukaisella raja-arvolla

Valittaja on tehnyt materiaalikeskuksen toimintaa koskien investoinnin jätevesiviemäriin liittymiseksi. Valittajan tekemässä ympäristölupahakemuksessa on haettu määräyksen 58 mukaisia raja-arvoja tästä johtuen nimenomaan suoraan viemäriin johdettaville jätevesille. Jätevesiviemäriin liittymiseksi tarvittavat Fortumin rakennustyöt eivät kuitenkaan ole valmistuneet, mistä syystä jätevettä on tarpeen kuljettaa vedenpuhdistuslaitokselle säiliöautoissa. Näin on toimittu myös aiemmin Porin Veden kanssa tehdyn teollisuusjätevesisopimuksen ([Liite 2](#)) nojalla. Hakemuksessa ei ole kuitenkaan tarkoitettu, että raja-arvoja sovellettaisiin myös säiliöautolla kuljetettavaan jätevedeen. Hakemuksessa on todettu raja-arvojen osalta niiden soveltuvan ainoastaan viemäriin johdettaviin jätevesiin, ja muilta osin noudatettaisiin teollisuusjätevesisopimusta. Tämä ilmenee ympäristölupahakemuksen sivulta 27 ([Liite 3](#)).

HPP ASIANAJOTOIMISTO

AVI on päätöksen perusteluissa todennut raja-arvojen annetun mm. sen varmistamiseksi, ettei jätevesistä aiheudu haittaa viemäriverkostolle, jäteveden puhdistamolle ja puhdistusprosessin toiminnalle, purkuvesistölle tai puhdistamolietteen laadulle. Kuitenkin teollisuusjätevesisopimuksen kohdan 4 mukaisesti yhtiö ja Porin Vesi ovat sopineet, että tiettyjen haitta-aineiden (mm. kadmiumin) raja-arvojen ylittyessä jätevesierän puhdistamisesta neuvotellaan erikseen tapauskohtaisesti. Tähän mennessä Porin Vesi on ilmoittanut jokaisen jätevesierän osalta, että kadmiumin raja-arvojen ylittymisestä huolimatta kadmiumin pitoisuudet ovat kuitenkin sellaisella tasolla, että sen jätevedenpuhdistamo kykenee käsittelemään ne asianmukaisesti ilman, että jätevedenpuhdistamon toiminta häiriintyisi. Jätevedenpuhdistamo kykenee toimimaan kadmiumin raja-arvoja korkeammasta pitoisuudesta huolimatta siis oman ympäristölupansa raja-arvojen puitteissa. Tästä seuraa se, ettei kadmiumin raja-arvojen ylittymisestä seuraa tosiasiallisesti ympäristön pilaantumisen vaaraa, kun viime kädessä jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan mukaisissa raja-arvoissa pysytään, ja yhtiön jätevedet toimitetaan suoraan jätevedenpuhdistamon käsiteltäviksi eivätkä ne siten päädy suoraan vesistöön.

Vaatimuksessa esitetty määräaikainen raja-arvo perustuu jätteenkäsittelyn BAT-päätelmän¹ 20 taulukon 6.2 mukaisen jäteveden kadmiumin kokonaispitoisuuden raja-arvon ylärajaan, joka on siis 0,05 mg/l. Ottaen huomioon, että ko. raja-arvo on hyväksytty BAT-päätelmissä, ei ole tästäkään syystä perusteltua katsoa ympäristön pilaantumisen vaaraa voivan aiheutua, jos kadmiumin raja-arvo asetettaisiin haetuksi määräajaksi tälle tasolle.

Valittaja korostaa, että vaatimuksissa esitetty raja-arvo olisi vain määräaikainen, mikä itsessään myös vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa. Esitetty kadmiumin korkeamman raja-arvon soveltamisen määräaika perustuu siihen, että valittajan viemäri-investointiin liittyvät rakennustyöt saadaan päätökseen. Fortumin jätevesiviemäritöiden valmistuttua jätevesien hallinta muuttuu siten, että jäteveden kadmiumpitoisuuden matalampi raja-arvo on teknisesti mahdollista saavuttaa.

Ympäristönsuojelulain (527/2014, ”YSL”) 52 §:n mukaan lupamääräykset on annettava ympäristön ”pilaantumisen ehkäisemiseksi”. Tämä tarkoittaa sitä, että määräys annetaan ainoastaan, mikäli toiminta ilman nimenomaista lupamääräystä aiheuttaisi ympäristön pilaantumista. YSL 52 §:n 1 momentin mukaan pilaantumisen ehkäisemiseksi annettavien lupamääräysten tulee olla ”tarpeellisia”. Tämän edellytyksen mukaan lupamääräysten on oltava tarpeen ympäristön pilaantumisvaikutusten saattamiseksi hyväksyttävälle tasolle.

Valittajan näkemyksen mukaan lupamääräys 58 on tarpeettoman ankara ja siten vastoin YSL 52 §:n 1 momenttia, sillä lupamääräyksen mukaisen kadmiumin raja-arvon soveltaminen myös säiliöautolla kuljetettaviin jätevesiin ei ole ympäristönsuojelullisesti perusteltua yllä selostetuin perustein.

¹ Komission täytäntöönpanopäätös (EU) 2018/1147 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisten parhaita käytettävissä olevia tekniikoita (BAT) koskevien päätelmien vahvistamisesta jätteenkäsittelyä varten.

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Ympäristön pilaantumisen vaaraa ei valittajan vaatimuksessa esitetyn ja BAT-päätelmien mukaisella raja-arvolla synny, ottaen huomioon myös sen esitetty määräaikaisuus.

Valittaja toteaa lopuksi, että päätöksen perusteluissa AVI on todennut valituksenalaisen lupamääräyksen raja-arvojen perustuvan osittain vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista annettuun valtioneuvoston asetukseen (1022/2006). Selvyyden vuoksi valittaja toteaa, ettei ko. asetuksessa ole asetettu raja-arvoja jäteveden kadmiumpitoisuudelle silloin, kun jätevesi johdetaan viemäriin eikä vesistöön. Asetusta ei tule siten soveltaa nyt kyseessä olevassa tapauksessa.

3.2 Tekniset mahdollisuudet noudattaa lupamääräystä

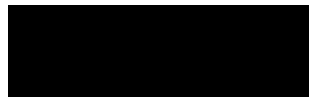
Lisäksi YSL 52 §:n 3 momentin mukaisesti lupamääräysten asettaminen on kokonaisuutena, jossa on otettava puhtaasti ympäristönsuojelullisten näkökohtien lisäksi huomioon toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena sekä lisäksi toiminnanharjoittajan tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa velvoitteet. Valituksenalainen lupamääräys on valittajan kannalta kohtuuton, sillä siinä ei ole otettu huomioon valittajan teknisiä ja taloudellisia mahdollisuuksia toteuttaa lupavelvoitteita ennen viemäri-investointiin liittyvien rakennustöiden valmistumista. Valituksenalainen lupamääräys tulee tälläkin perusteella muuttaa valittajan vaatimuksen mukaiseksi.

Päiväys

Helsingissä 27. kesäkuuta 2022

FORTUM WASTE SOLUTIONS OY

Laati

Kari Marttinen
asianajaja, OTL, Espoo

Liitteet

- Li1** Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 19.5.2022, Nro 143/2022, Dnro ESAVI/33357/2021
- Li2** Teollisuusjätevesisopimus, 11.12.2019
- Li3** Ympäristölupahakemus, 30.9.2021